

ni tako ostre zime. Seve, to so le ideje in mnenja, ki jih bo potreba preudariti in premisliti od vseh strani.

Za čas, dokler nima učiteljstvo svojega lastnega sanatorija, svetuje pisec, da bi se vse obolelo in oslabele učiteljstvo posluževalo kopalnice po Knajpovem načinu v Dolini pri Trstu, in sicer iz teh vzrokov:

1.) Vas Dolina je pod hribom in iz vasi se vidi na krasni zaliv Jadranskega morja, zaradi česar je v Dolini gorski in morski zrak;

2.) V Dolini se je ustanovilo kopalniško društvo, ki ima svoje lastno kopalnišče in svojega zdravnika. Prvi redni občni zbor bo prve dni meseca marca t. l., a v ustanovnem odboru sta dva učitelja in gotovo bo zastopano učiteljstvo tudi v stalnem odboru.

3.) Dolina in bližnje vasi tvorijo takoimenovani Breg, ki tvori ves skupaj krasen panoramo. Tu vidiš hribe, ravnino in odpira se ti pogled na morje, ki je oddaljeno komaj pol ure hoda.

4.) Zima in mrz obstojita tu le v tem, če v zimskem času piha kateri dan burja, a če te ni, je skoraj vso zimo 8—10° C toplote, tako da se lahko reče: mraza tukaj ni. Sneg, če se pokaže kdaj, se ne obdrži skoraj nikdar nad 24 ur. To zimo ga še nismo videli.

5.) Ako bi se oglašalo več učiteljstva za zdravljenje v Dolini, bi kopalniško društvo gotovo napravilo za učiteljstvo ugodnejše cene nego za druge.

6.) Vse podjetje je v narodnih rokah in vsa okolica je slovenska. Dalmatinska županija je že od nekdanj prvoboriteljka za slovenske in slovanske pravice v Istri. V nji je 5 ljudskih šol z 9 učiteljskimi osebami, ki niso nad pol ure hoda oddaljene druga od druge, saj bi dober hodec lahko prišel iz Doline v pet četrt ure v Boljunc, Boršt, Ricmanje in zopet nazaj v Dolino.

7. Ker ima kraj tako milo podnebje, rodi tukaj razno sadje od najranjih črešenj do poznih zimskih oškurčev. Tudi je tukaj vinorodni kraj in zato prav primeren za takozvano grozdno kuro, saj zorijo nekatere vrste grozdja tu že v avgustu in potem ne manjka do pozne jeseni grozdja, ki delajo iz njega vino, imenovano brežanka.

To je navelo pisca teh vrst, da se predrzne svetovati učiteljstvu, ki išče zdravja in okrepila po raznih zdraviliščih, naj se obrne v Dolino. Kopalnišče je čisto novo in se odpre prvič 15. marca t. l. Kasneje napravi društvo tudi morsko kopalnišče ob morju. Kdor želi natančnejših informacij, naj se obrne na „Kopalniško društvo“, a učiteljstvu rado ustreže tudi „Slovensko učiteljsko društvo za koprski okraj“, ki ima svoj sedež v Dolini.

Sramota!

Ni še dolgo od tega, kar je prišla na okr. šol. svet v tako spisana prošnja za nadučiteljsko službo, da se nam zdi vredno objaviti vsaj sklep.

Ferner legt der erfurchtsvollst Unterzeichneten an den Stufen des hohen Landesschulrates das feierliche Versprechen ab, daß es seine heiligste Aufgabe, sowie eine Ehrenpflicht sein werde sich in eiserner Konsequenz durch rastlose unermüdlige Arbeit, Bienenfleiß sowie tadelloses Verhalten der hohen Gnade sowie

cialnih sil in zakonitost njih učinkovanja, ter je kot taka bistveni del pozitivne filozofije. Nadalje razreduje socialne fenomene, označi činitelje socialnega razvoja ter konstatuje naravno zakonitost v obliki sociološke zakonitosti v socialnem življenju. V svojem raziskovanju temelji na celokupnem človeškem znanju zaradi pripoznanih dejstev in dognanih načel. Glavna opora ji je objektivna zgodovina, očiščena vseh tendencioznih poročil iz tega ali onega ozira. Kot edino pravi zadnji namen zgodovine postulira sama sebe.

Temelj sociologiji pa vendar ostanejo prirodnoznanstvene vede, pred vsem biologija, antropologija, etnografija, kulturna zgodovina, psihologija in statistika. Tudi geologija in geografija služita kot pomožne vede.

Socialni odnosi niso izolirane, poedine prikazni v narodi kakor ena rastlina ali elektrika, v življenju konfesijska, ampak so človeško življenje obsebi. Socialni odnosi so vse to, zaradi česar se porajamo, kar nas razlikuje, kar nas nagiblje k učinkovanju, kar nas uničuje, v socialnem življenju žanjejo človeštvo

des geschenkten Vertrauens würdig zu erweisen.

Klerikaleci so pač v vsakem stanu brez sramu.

Zastopnikom učiteljstva pa naročamo, naj porabijo ves svoj vpliv, da tak prošnjik ne pride v poštev, naj si bo Peter ali Pavel.

Značajem mož kaj takega ne stori. Kdor pa tako klečepazi, ni vreden da je učitelj. Dela nam sramoto!

Košček k poizkusu rešitve našega social. vprašanja.

Slovensko učiteljstvo ima lepo organizacijo, ki je nanjo lahko ponosno. Ker mu poklicani krogi niso hoteli preskrbeti primerne, za življenje potrebne plače, si je osnovalo v svrhu samopomoči tudi „Učit. konvikt“, „Vdovsko društvo“ in druge zavode in društva. Govorilo se je tudi o menjavanju otrok mestnih in kmetijskih učiteljev.

Danes hočemo omeniti še nekaj, s čimer bi se dalo nekoliko pomagati učiteljstvu potom samopomoči in kolegialnosti.

Znano je, da so največji siromaki učitelji z rodovinami. Učitelj je dolžan svojemu stanu, da otroke izšola. To pa stane silno denarja, in marsikateri tovariš mora stradati v polnem pomenu besede, če ima otroke po šolah. A da bi bili vsaj potem preskrbljeni! Pri sinovih se to doseže, a težje je pri hčerah. Vse ne morejo biti učiteljice in poštne upraviteljice, druge službe se pa jako težko dobe in so tudi nestalne.

Glavni smoter vsake ženske je, da se omoži. Ona, ki tega ne dožene, ni nikdar srečna. Poznamo jako omikane ženske v dobrih službah, a vsaka, ki je samica, je videti nezadovoljna. Ženska je kakor trta; le takrat raste bujno, če se ovija in naslanja na moža.

Noben oče se ne more oddahnuti, dokler ni svoje hčere dobro omožil, šele potem si je svest, da je preskrbljena.

Kot z drugimi, pravtako je z tudi z učiteljskimi hčerami.

Mnogo učiteljskih hčera se omoži z omikanimi in imovitimi ljudmi, a še več jih obseči, predvsem zato, ker nimajo denarja. Prav redko se tudi sliši, da bi se katera omožila z učiteljem. In vendar ni nobena tako primerna za učiteljevo soprogo. Kako težko se uživi preprosta deklica v učiteljsko življenje, kako redke so med njimi, ki si pridobe popolno umevanje svojega moža, in marsikaj se jim zdi neumljivo, po čemer stremi njen soprog in kar je njegov ideal! A tudi meščanka se težko privadi življenja na kmetih brez primerne ženske družbe, brez gledišča in mestnih zabav. Koliko je med nami nesrečnih zakonov, zlasti ker učiteljeva soproga ne more najti prave meje med imenitnostjo našega poklica in stanu ter med našimi plačami.

Učiteljeva hči pa je dovolj omikana, da more umevati učiteljske ideale, a tudi vajena, prilagoditi kulturne in družabne potrebe učiteljskim plačam, ker je ves čas živela v tem ozračju.

Vsak mladi tovariš naj bi torej, ko si misli izbirati družico, pogledal najprej po hčerah svojih kolegov, če bi bila katera primerna za njegovo soprogo.

Dobil bo omikano ženo, ki pozna učiteljske težnje.

in posameznik posledice svojega dejanja in nehanja.

Sociologija širi spoznavanje, da vlada povsod, torej tudi v socialnem življenju, stroga zakonitost, in sicer pred vsem vzročnost in razvoj ali evolucija. Človeško družbo nam odkriva kot podvrženo prirodni zakonitosti z vrhovnim principom kavzatičete, ter je tako moralna dospeti na stališče, da pripoznava enoten princip vseh prikazni in da zaradi tega postulira pozitivni monizem kot edino dejstvo odgovarjajoče filozofsko naziranje. Preko razvalin razrušenega dualizma stopa vedno vplivnejše in zmaganosno na plan, gotovim smotrom nasproti.

Umevno bo seveda, da sociološka veda kot sinteza empirijskih dejstev vseh znanosti ne more in ne sme biti komplet, za vedno dovršen, okostenel stabilen sistem, kakor jih je bilo dosedaj v vseh panogah brez števila, ampak da se razvija vzporedno s splošnim razvojem.

Ona pripoznava, da ni ničesar v narodi — niti naroda sama — stalnega, ampak da

In če mu ne bo prinesla velike dote, mu bo pa prinesla hvaležno in zvesto srce.

Vzel pa bo obenem tudi težko skrb z rame njenega očeta in rešil košček našega socialnega vprašanja.

Prijazna beseda v ptujski okraj.

Vurberg, 19. januarja 1908.

Večinoma so učitelji in učiteljice tukajšnjega okraja vpisani v našem društvu kot udje, a nekaj jih ni. Precejšnje število jih je, ki so samo javili svoj pristop, a pri tem je ostalo, dalje se niso pobrigali za društvo. niti da bi se bili udeleževali zborovanj, niti da bi plačevali članarino. Društvo mora plačevati za „Zavezo“, „Zvezo“ oziroma „Lehrerbund“, tudi za knjižnico prispevati, a kako naj to stori, ako ne izpolnjujejo člani svojih dolžnosti? V minulem letu so bila zborovanja še precej dobro obiskovana, a bila bi še lahko boljše, ako bi ne bilo pri nekaterih tovariših in tovarišicah toliko brezbrzičnosti. Znano nam je sicer vsem, da vožnja ali sploh pot v Ptuj stane denar, za katerega nam gre sploh tesno, a če se zmore denar za hojo v mesto v drugih zadevah, bi se zmožl menda tudi v društvenih. Videti pa je tudi društvenike ob dnevnih zborovanja v mestu, ki pa k zborovanju ne pridejo. Tovariši z bornimi 70 do 80 K mesečne plače prihajajo marljivo, a marsikateri ki je v gmotnem na boljšem, ki ima tudi zvezo z železnico, pa izostaja.

Večinoma so pri zborovanjih vedno isti tovariši in tovarišice, ki se ne ustrašijo potnih stroškov, a ravno ti pa trpijo tembolj, ker se pobira za razne prispevke zmeraj pri njih. A vsa čast jim, saj kažejo s tem svojo stanovsko zavednost!

V zadnjem letu se ni udeležilo 17 članov nobenega zborovanja, nekaj jih je, ki že niso bili dve leti med nami. Takega siromakstva pa vendar ni med nami, da bi posameznik ne mogel toliko žrtvovati, da bi ne mogel priti enkrat v letu, oziroma v dveh letih k zborovanju! Tistim vpisanim članom, ki se ne udeležujejo zborovanj in tudi ne plačujejo članarine, je svetovati, naj prijavijo svoj izstop, da ne bo treba odboru postopati po § 27. društvenih pravil. Lepše bi bilo gotovo, da bi se nam dejanstveno pridružili, kakor pa da bi bilo čitati v „Učit. Tov.“, da je moral odbor po društvenih pravilih te in te tovariše in tovarišice izbrisati iz društva.

V društvu lahko sodeluje vsak učitelj in vsaka učiteljica, bodisi tega ali onega političkega mišljenja, zakaj društvo se ne peča in se tudi po pravilih ne sme pečati s politiko. Namen našega društva je: a) pospeševanje koristi narodne (ljudske) šole in njenih učiteljev vobče in onih ptujkega okraja posebej; b) vzajemno vsestransko pedagoško in didaktično izobraževanje učiteljstva v korist narodne (ljudske) šole in odgoje mladine, s posebnim ozirom na one ptujkega okraja (§ 1. društvenih pravil).

Osebnosti pustimo v stran, gre za stvar. Pokažimo občinstvu solidarnost! V slogi je moč! Pridružite se tudi, ki še niste bili med nami, dela je dovolj! Med drugim bo letos gotovo važno za vse sotrudnike pogovarjanje, oziroma poročanje o temah za uradno konfe-

re, s katerim se olajša posameznikom izdelovanje dotičnih elaboratov. Več glav več misli. Da bi bile te besede v prid društvu, to iz sreča želi njegov najstarejši član.

Ziher.

Pisarna.

LIIX.

Vprašanje: V mojem službenem kraju je vikar, ki poučuje verouk. Če hoče vodstvo uradno poslati kak dopis katehetu, ali naj se naslovi na ime kateheta ali na duhovni urad, v tem slučaju na vikarijski urad? K.

Odgovor: To je pač vseeno, zakaj uradna pisma se lahko pošiljajo uradom ali pa posameznim osebam. Ako pošljete uradno pismo po pošti v isti kraj, kjer stanujete Vi, pa niso pošte dolžne, da ga dostavijo.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Učiteljski krožek št. Vid pri Ljubljani je imel svoj III. sešestanek 16. t. m. pri „Slepem Janezu“. Vključ precej občutnemu mrazu se je zbralo lepo število učiteljev in tudi nekaj učiteljskih prijateljev. Rekla se je marsikatera resna, a tudi zabavnih ni manjkalo. Ti „krožki“ se bodo tako udomačili, da jih ne bomo nikdar več opustili, ker so nam v razvedrilo in pa v neprisljen razgovor o važnih stanovskih vprašanjih. Vivant sequentes!

Štajersko.

Šmarsko-rogaske učiteljsko društvo ima svoj občni zbor dne 2. februarja t. l. ob 1. uri popoldne v Šmarji pri Jelšah. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Referat: Na delo med ljudstvo. 6. Volitev odseka za izvenšolsko delovanje. 7. Slučajnosti. K polnoštevili udeležbi vabi vljudno odbor.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 6. svečena 1908., točno ob 11. uri v Gornjem gradu po sledečem vzporedju:

1. Nagovor, predsednikov.
 2. Zapisnik. Dopisi in razgovor o njih.
 3. Volitev člana upravnega odbora „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“.
 4. Raznoterosti.
 5. Predavanje: Pogled v eksperimentalno pedagogijo.
- Ptujsko učiteljsko društvo. Socialni odsek tega društva je sklenil v seji dne 12. t. m., da prične delovati potom učiteljskih krožkov.

Ptujsko učiteljsko društvo je imelo svoj občni zbor dne 12. t. m. ob izborni (!) udeležbi, t. j.: navzočih je bilo 1/3 članov. Tov. predsednik je podal pregled delovanja društvenega v preteklem letu, iz katerega povzamemo, da je imelo društvo v tem letu 6 zborovanj, pet predavanj, oziroma poročil, da je izmed društvenikov eden umrl, pet se jih je preselilo, dva sta stopila v pokoj. Pri današnjem zborovanju je pristopila družstvu gđ. Jurič Matilda, u. ž. r. d. v Narspljah. Kot gost je bil navzoč g. iur. K o s t a n j e v e c.

Na predlog tov. Kavklerja se izvolita pregledovalcem računov tov. Kajnik in Jerše ter poročata pri prihodnjem zborovanju o stanju blagajnice.

Predsednikom je bil za tekoče leto zopet soglasno izvoljen tov. Fr. Žiher od Vurberka. Ostali odbor se je konstituiral za leto 1908. tako: podpredsednik — Anton Pesek iz Narpelja, tajnika — Angela Milčinski iz Haidina in Janko Lešnik od Vurberka, blagajničarka — Marjana Luknarjeva

Epohalne so nadalje sociološke razprave o bistvu in namenu politike, o parlamentarizmu, o ustavi, o stanovih in njih politiki, o družabnih zvezah plemstva, židovstva, katoliške cerkve ter o njih pomenu prej, sedaj in njih bodočnost itd.

Učitelja zanimajo poleg tega razprave o vzgoji, šolstvu in učiteljstvu s sociološkega stališča, ki mu otvarjajo zadovoljiv vpogled v prihodnost — ako se zaveda učiteljski stan stališča, ki mu je odkazano po socioloških zakonih.

Sociologija nas vzpodbuja, naj z vneto delujemo na svojem lepem poklicu v duhu socialnega razvoja. Povzpimo se sami intelektualno, kar nam bo za organizacijo druga, zanesljiva in uspešna opora v boju za obstanek! Pomagajmo si sami, ako v tem oziru na naših izobraževališčih zaradi reakcionarskega vpliva nismo pridobili doslej!

Zato tudi na tem mestu imenujem dela najimunitnejših zastopnikov sociološke vede s skromno željo, naj bi jih prav mnogo tovarišev z istim zanimanjem proučevalo kakor moja

iz Ptujске okolice, knjižničar — Valentin Kajnih iz Ptujске okoliče, odbornika — Ivan Klemenčič iz Ptujске gore in Jože Gorup s Polenshaka, pevovodja — Vinko Šerona od Sv. Barbare v Halozah.

Na predlog tov. Peska se zviša udnina na 4 oz. 2 K, isti tov. predlaga, da naše društvo sodeluje pri jubilejskem koncertu v Celju in pristopi društvo k Narodni Socialni Zvezi.

V soc. odsek se na prodlog tov. Šegule izvolyjo tov.: Kavkler, Pesek, Petrovič, Lešnik Mirko, Ogorelec, Gorup in tovarišica Mici Dullerjeva.

K sklepu predlaga tov. Gorup resoluciji, ki se sprejmeta soglasno.

1. Učiteljsko društvo za ptujski okraj ogorčeno obsaja ostudni napad „Slovenca“ in „Naše moči“ na učiteljstvo sploh in posebej na tov. A. Peska.

Učiteljstvo ni pod kuratelo kakega Goštinčarja in Lampeta, da bi moralo prositi, če sme delovati za prosveto ljudstva.

Kot odgovor na ostudni napad izjavi učiteljstvo, da bo tembolj delovalo v smislu Peskove brošure „Na delo med ljudstvo.“

2. Učiteljstvo ptujskega okraja izreka tovarišu Pesku priznanje in zahvalo za njegov dosednji moški nastop ter ga prosi, naj se ne oplasi klerikalnih napadov, temveč naj krepko nadaljuje pričetno delo, ker zavedno učiteljstvo bo vedno z njim.

Ker ni bilo drugih nasvetov, zaključil tov. predsednik zborovanje, želeč, da bi se v tekočem letu prav pridno udeleževali vsi društveniki učiteljskih sestankov. F . . . e.

Srednješolski vestnik.

**** K reformi srednješolske mature.** Mnenja o tem vprašanju so jako različna. Nekateri so za popolno odpravo mature, drugi za omejitve sedanja. Nekateri trde, da matura nima nobenega pomena za sprejem na visoko šolo. Ako je temu tako, potem se prav lahko odpravi, ker je dovršitev srednje šole dokazana z zadnjim semestralnim izpričevalom. Tisti, ki hočejo maturo omejiti ter jo smatrajo kot legitimacijo za vstop na visoko šolo, pa zahtevajo, da se dijake ne izprašuje iz vseh predmetov, ampak le iz tistih, ki so podlaga nadaljnjim študijem. Tako naj bi dijaki, ki se posvetijo pravoznanstvu, ne delali mature iz matematike in prirodoznanstva; modroslovci pa tudi le iz tistih predmetov, ki so v zvezi z njihovimi nadaljnjimi študijami, tako naj odpravi matura za matematiko iz jezikov, zemljepisa in zgodovine. Taka ureditev se nam zdi prav pametna. Upamo tudi, da se bo večina za to odločila. Odločitev pa najbrže še ne bo tako kmalu, ker anketa pri našem ministru s pravim delom niti pričela ni. Morebiti se pri tej priliki tudi reši vprašanje o enotni srednji šoli, ki ima veliko pristašev. Ako se pouk v klasičnih jezikih preloži v višje razrede ter uvede obligatni pouk v risanju v nižje, je vprašanje že napel rešeno. Izkušnja pač vedno bolj dokazuje, da večina desetletnih učencev ni sposobna za abstraktni pouk v latinščini na podlagi grške in rimske mitologije in zgodovine. Ker se učenci uče zgodovine šele v 2. razredu, bi bil latinski pouk na mestu komaj v 3. razredu.

**** Osebna vest.** Prof. Fr. Brunet, učitelj telovadbe na ljubljanski realki, je pomaknjen v 9. činovni razred.

**** Razpisani profesorjski službi.** Na II. drž. gimnaziji v Ljubljani je s šolskim letom 1908/9 oddati mesto pravega učitelja za klasično filologijo kot glavni predmet in nemščino ali slovenščino kot postranski predmet ter mesto pravega učitelja za matematiko in fiziko kot glavna predmeta s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Prošnje do 20. februarja.

malenkost, ki je tem duševnim velikanom iskreno hvaležna.

I. Ludwig Gumpłowicz, bivši e. kr. profesor na univerzi v Gradcu:

1. Grundriß der Sociologie.
2. Der Rassenkampf. Sociologische Untersuchungen.
3. Sociologie und Politik.
4. Sociologische Staatsidee.
5. Sociologische Essays.
6. Rechtsstaat und Socialismus.
7. Allgemeines Staatsrecht.

II. Gustav Ratzenhofer, e. kr. Feldmarschalleutnant:

1. Wesen und Zweck der Politik. (3 Bände.)
2. Sociologische Erkenntnis.
3. Sociologie.
4. Positive Ethik.
5. Kritik des Intellekts.

III. Lester F. Ward, profesor sociologije na vseučilišču v Providence (Rhode Island):

1. Reine Sociologi. (Iz angleškega.)
2. Sociologie von heute. K. K.

**** Na celjski državni gimnaziji** je razpisano za začetkom šolskega leta 1908/9 def. učiteljsko mesto za klasično filologijo in nemščino kot postranski predmet. Prošnje je treba vložiti do konca februarja t. l. na deželni šolski svet.

**** Anketa o reformi srednjih šol** se je začela 20. t. m. na Dunaju. Posvetovanja so trajala štiri dni. Udeležencev je bilo 60.

Književnost in umetnost.

„Popotnik“. Letnik XXIX. Štev. 1. — Vsebine: 1. Dragotin Pribil: O duševnem delu. — 2. Val. Pulko: Metodiki novodobnega spisnega pouka, njih nauk in njega uporaba. — 3. Ludovik Černež: Jecljanje v šoli. — 4. J. B.: Uvod v algebro. — 5. Dr. Fr. Ilešič: Resolucije o slovenskem srednjem šolstvu. — 6. Ig. Šijanec: Šolsko-higijenski utrinki. — 7. Književno poročilo. — 8. Razgled: Listek. — Pedagoški paberki. — Kronika. — Iz te vsebine je razvidno, da se naš vrli „Popotnik“ lepo reprezentuje ob vstopu v svoj 29. letnik. Gojimo najboljše nade o njegovem nadaljnjem razvoju. Tudi v bodočnosti nam bodi „Popotnik“ revija, ki se lahko z njo ponasamo pred kulturnim svetom. In da bo res tako, v to so nam porok neumorno delavniki „Popotnikov“ urednik in pa njihovi vrli sotrudniki.

Bericht über das Vorkommen einer immergrünen Eichenart in Innerkrain. Von Oberlehrer R. Justin (Trebelno in Krain). Separatdruck aus der „Oesterreichischen botanischen Zeitschrift“. — Tovariš R. Justin je znan v učenem svetu kot izborni botanik-strokovnjak. To je dokazal že s pre mnogimi spisi. To dobro ime mu utrja tudi tu navedeni spis.

Tri častne nagrade za razstavo z geslom „Otrok“ — eno za 100 K in dve po 50 K — razpisuje „Splošno slovensko žensko društvo“ v Ljubljani za tri najboljše ilustracije slovenskih pravljic, oziroma za tri najboljše, otroškemu pojmovanju primerne slike ali risbe, ki jim je zajeta snov iz slovenskih pravljic, bajk ali narodnih pesmi. Glede vposlanih umetnin bo razsojal posebni jury, sestavljen iz slovenskih umetnikov, literatov in pedagogov. Vse sprejete slike in risbe se izlože na razstavi občinstvu na ogled in v nakup. — Slovenski umetniki naj blagovolijo vposlati svoja konkurenčna dela najkasneje do 15. maja brez podpisa ter naj predlože v zaprtem ovitku, na katerem je zapisano geslo, svoje ime in naslov. Isto geslo naj se zapiše tudi na zadnji strani slike.

Kulturno delo.

+ Nova ljudska knjižnica. V zadnji številki smo poročali, da se je čitalnica na Vrnskem izpremenila v javno ljudsko knjižnico. Čitalniški odbor pa nam piše, da ostane čitalnica kakor je bila, le svojo društveno knjižnico je izpremenila v javno ljudsko knjižnico.

+ Novo društvo. V Ferencih (politiški okraj Poreč) so ustanovili podružnico družbe sv. Cirila in Metoda za Istro.

Politiški pregled.

*** Novo ministrstvo.** V delokrog novega delavskega ministrstva, ki ga nameravajo kmalu ustanoviti, bo spadalo tudi delo za povzdigo prometa s tujci. Vodja tega oddelka postane baje nemški politik, ki pozna potrebe planinskih dežel.

*** Avstrijska delegacija.** Seja odseka avstr. delegacije za vnanje stvari in za okupirani deželi bo dne 30. t. m.

*** Nečejo biti klerikalci.** Klerikalno časopisje je ostro napadlo ministra dr. Gessmanna, češ, da je v razgovoru z nekim madjarskim dopisnikom izjavil, da v programu krščanskih socialcev ni antisemitizma. Dr. Gessmann je nato odgovoril, da ga je dopisnik vprašal le za klerikalizem, naker je minister izjavil, da je krščansko-socialna stranka v vseh verskih vprašanjih na stališče popolne tolerance (!) napram drugovernikom ter sploh ni klerikalna.

*** Voltve v goriški deželni zbor** bodo 2. marca za splošno kurijo, 4. marca za kmetiške občine, 6. marca za mesta, trge in trgovsko-obrtno zbornico, 7. marca pa za veleposvetje.

*** Za ravnopravnost češkega jezika.** Odvetnik dr. Valenta je vložil za neko češko stranko v Jahimovu tožbo v češkem jeziku. Sodišče je to tožbo odklonilo, ker ni bila pisana v nemškem jeziku. Dr. Valenta se je pritožil na okrožno sodišče v Hebu. Toda tudi prizivno sodišče je odločilo, da sodišče v Jahimovu ni primorano sprejeti češke vloge, češ, da češki jezik v Jahimovu ni „v deželi navaden“. Češki poslanci bodo pri vladi energično protestirali proti ukrepu okrožnega sodišča v Hebu ter uvedli veliko akcijo, da se pripozna ravnopravnost češkega jezika tudi pred sodišči hebskega okrožja.

*** Delavsko zavarovanje.** Industrijski svet je razpravljal dne 8. t. m. o reformi in izpopolnitvi delavskega zavarovanja. V debati

se je pokazalo, da je industrija uverjena o potrebi zavarovanja za slučaj onemoglosti ali sploh nesposobnosti za delo. Industrija rada prevzame nase bremena, ako dobi na drugi strani pospeševanje in podporo. Industrijski svet se je nato izrekel soglasno za invaliditetno zavarovanje delavcev; nadalje je odobril v podrobni debati na podlagi vladnega programa različne predloge, tako glede vpisana lišnih delavcev v bolniško blagajnico in v invaliditetno zavarovalnico, o vpisanju nestalnih delavcev v bolniško blagajnico, o zvišanju letnih dohodkov od 2400 na 3600 K, kdor hoče biti oproščen zavarovalne obveznosti. Industrijski svet se je tudi izrekel, naj se kmetiški in gozdarski delavci pritegnejo k zavarovanju, in sicer po določbah reformnega programa. Nadalje se je sklenilo, da se zavarovanje proti nezgodam začne že s 14., ne pa kakor sedaj s 16. letom. Glede malih obrtnikov in malih kmetovalcev se je sprejela resolucija, ki izreka, da bi bilo tudi za te sloje želeli zavarovanja za starost in onemoglost.

*** Novi ban.** Novega bana barona Raucha so sprejeli ob prihodu z Zagreb z življenjem in gnilimi jajci. Prav mu je, zakaj si je pa naročil slovesen sprejem! — Rauch hoče baje osnovati ustavno stranko. To mu nič ne pomaga, zakaj v Zagrebu bo vladal lahko samo tisti ban, ki ima za sabo pretežno večino naroda. Te pa Rauch nima.

*** Ugodne bolgarske finance.** Leta 1907. je imela Bolgarija 23 milijonov frankov prebitka, proračun za leto 1908. pa izkazuje še 5 milijonov več dohodkov.

*** Razlastilni zakon v pruski zbornici.** Pruska zbornica je dne 18. t. m. z veliko večino sprejela razlastilni zakon v tretjem branju. Proti so glasovale svobodomiselnostne stranke, centum in Poljaki. V imenu Poljakov je Szumann slovesno protestiral proti temu nečuvnemu nasilju. Dejal je, da Poljaki sprejmo od vlade boj za materinsko zemljo. Müller od svobodomiselnostne stranke poudarja, da se s tem zakonom krši načelo pravičnosti. Konservativci in nacionalni liberalci predlogo zagovarjajo, češ, da je interes države, proti kateri delajo Poljaki, višji od načela nedotakljivosti zasebne lasti.

*** Pruski državni proračun.** Finančni minister Rheinbaben je predložil dne 8. t. m. poslanski zbornici proračun ter podal pregled o proračunih za leta 1906., 1907. in 1908. Proračun za leto 1908. izkazuje dohodkov in izdatkov 3.362.021.686 mark ter so skle. ne vsote v primeri s proračunom za leto 1907. za 161.947.756 mark višje.

*** Novi italijanski vojni minister.** Kralj Viktor Emanuel se je jako prizadeval, da je postal posl. Casana vojni minister. Kralj namreč želi, naj bi se utrjevanje meje proti Avstriji čimprej dovršilo ter upa, da bo zbornica civilnemu vojnemu ministru rajša dovolila potrebna sredstva.

*** Škandal na Francoskem.** Klerikalno časopisje triumfira ter piše o novi panami, ker so se pri likvidaciji cerkvenega imetja res godile velike nerednosti, da se je bati velikanskega škandala. Iz izkupil baje manjka nad 10 milijonov frankov, o katerih se ne ve, kam so izginili. Razni poslanci in senatorji so dobili za zagovarjanje kot odvetniki pretirano visoke honorarje. Vlada ima težavno stališče napram klerikalni opoziciji.

*** Rusija.** Maksim Gorkij je izdal poziv na vso civilizirano Evropo, naj započne odločen protest proti ruskemu nasilstvu napram Finski. — Vsi bivši poslanci ruske dume, ki so podpisali znani viborski manifest, so bili razen kmetov Ahdanova in Djačenka obsojeni vsak na trimesečno ječo. Obsojeni izgube s tem volilno pravico. Mnogobrojno občinstvo je prirejalo obsojencem navdušene ovacije. Že v sodni dvorani so jim metali cvetice; ko je prišel iz dvorane bivši predsednik Muromcev, je začelo od vseh strani med burnimi klici uprav deževati cvetice in vencev.

Jubilejski dar.

Učiteljstvo — sebi! Tovariš Janko Likar, učitelj v Ljubljani, za mesec januar 2 K; zadnjic izkazanih 75 K; doslej darovanih 77 K. — Hvale in posnemanja vredno: Iz Vodice na Gorenjskem je dobil „konvikto“ blagajnik to-le pismo: „Sklenila sva, prispevati skozi tri leta vsak po 2 K na mesec kot jubilejni dar z ozirom na „Tovarišev“ članek: Učiteljstvo — sebi! Zato Vas prosim, da pošljete 12 položnic v to svrhu in obljubiva Vam, da pričneva s 1. februarjem 1908 in končava s 1. januarjem 1911 s pošiljateljivo prispevkov. Da pa zaveza velja, se podpisava oba. Zdravi Vi in Vaši dragi! Še en pozdravček Jakobinci! — Julij Slapšak, nadučitelj in Angela Trost, učiteljica.“ — Prijatelj nadučitelj, posnemaj tega svojega tovariša-nadučitelja: pojdi in stori tudi Ti tako! Konvikto blagajnik Ti bo prav rad postregel s položnicami, kakor je storil tovarišu Slapšaku. — Koleginje! Koleginja Angelca Trostova Vam je pokazala pot; pojdite za njo!

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani so darovali; g. Karel Rozman, gostilničar in posestnik v Rudolfovem, 5 K; g. Josip Turk e. kr. okr. šolski nadzornik v Rudolfovem, 2 K; vesela družba v Dolskem pri „Krači“ z geslom: „akt podevan“ 250 K. „Deželna za druga brivceva v Ljubljani 35 K namestu venca na grob svojemu tovarišu Josipu Gradišus pripomnjo: „Pooblaščen od svojih tovarišev izročam slavnemu „Učiteljskemu konviktu v Ljubljani“, nabrano svoto 35 K namestu venca umrlemu tovarišu Josip Gradišu. Omenjena vsota se daruje „Učiteljskemu konviktu“ zato, ker se gosposje učitelji z največjo vnemo, požrtvovalnostjo in vstrajnostjo žrtvujejo za splošno izobrazbo in omiko naših potomcev. Vsled tega se slavno vodstvo „Učiteljskega konvikta“ vljudno naprosi, da blagohotno sprejme skromno svoto 35 K. Z odlični spoštovanjem M. Valentič, t. č. načelnik „Deželne zadruge brivceva v Ljubljani.“ — Živili učiteljski dobrotniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali tile tovariši in tovarišice: Mici Veseličeva iz Budanj, po vipavskem nadučitelju, ker ji nje nadučitelj ni nič povedal, da je treba kaj poslati za konvikt, čeprav je dobil od odbora tozadevno prošnjo; (čuden nadučitelj! — Stavec) Učiteljstvo šole Prosek-Kontovelj (12 K); Fran Miklavčič iz Livka; šolsko vodstvo Hrovaški brod na Dolenjskem (2 K); Ivan Paulšek in Josip Poljanec iz Bačjega, Fran Rus z Bleda; (kje so pa tovariši in tovarišice? — Stavec.) Šolsko vodstvo v Črmočah p. Črnenkalu; Bl. Tomine iz Globokega; Fran Scheschark iz Kočevja; večina šolskih vodstev iz nemškega dela kočevskega okraja je pa odboru vrnila prošnje za zbadljivimi opaskami. (Zakaj? To ni kolegijalno! — Stavec.) Šolsko vodstvo v Št. Janžu na Dolenjskem (6 K); Andrej Grčar, Ivan Šega in Fr. Jaklič, vsi iz Radovljice; Simon Punčuh iz Šmarja pri Ljubljani; (kje sta pa kolegiji? — Stavec.) Ivan Kuhar iz Radomelj; Josipina Vončin iz Lož pri Vipavi; Anton Petriček, Terezija Kordišch, Fran Pristovšek in Rajko Vrečer, vsi iz Zaleca.

Naša vlada — šulvereinske šole in naše šole. V Škvednju pri Trstu obstoji tri ali štiri leta zasebna nemška ljudska šola, menda enorazrednica, ki je pa po komaj dveletnem obstanku dobila pravico javnosti. Pa to še ni dosti. Ravnokar je v uradnem listu naučenega ministra razglašeno imenovanje učitelja-voditelja te škedenjske pomembvalnice, gosp. Julija Schmida, definitivnim učiteljem (čin vadniškega učitelja v X. r.) na e. kr. državni ljudski šoli na Piazza Lipsia v Trstu. Seveda Julij Schmid ne bo deloval na šoli Piazza Lipsia, ampak dobival bo le plačo kot e. kr. učitelj, služil bo pa nadalje v Škvednju, kakor služijo v Opatiji na zasebni nemški šoli sami e. kr. učitelji iz Pulja. S tem imenovanjem je država prevzela v svojo oskrbo šolo v Škvednju, kjer hoče ustanoviti nemško naselbino. In naša šola pri Sv. Jakobu? Toliko je bilo hvalisanja o zaslugah, nazadnje je pa vse nič. Ali bi ne bilo primerno zahtevati v ožgled škedenjskega slučaja od vlade — seveda brez rokavic — da pošle svoje v Trstu nameščene državne učitelje slovenske narodnosti v službovanje k Sv. Jakobu, da s tem omogoči družbi, ustanoviti v Trstu toli potrebnih šol? Seveda, s pokloni ne bomo nič dosegli, treba pokazati zobe!

Osebne vesti. Tov. Franc Lončar v Bakitni je dobil zaradi boleznj dopust, na njegovo mesto pa pride za suplenta izprašani učitelj Ivan Gabrovšek.

Osebna vest na Kranjskem. Absolvirana učiteljska kandidatinja Hermina Bukovičeva je imenovana za provizorično učiteljico v Kamni gorici.

Osebne vesti na Štajerskem. Za nadučitelja v Petrovčah je imenovan Ernest Slanc, nadučitelj pri Sv. Bolfenku. Za definitivne učitelje, oziroma učiteljice so imenovani Maks Drogenik v Lučanah, Tereza Schmidlechnerjeva pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, Ladislava Lavričeva v Bučah in Alojzij From pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. Za učiteljico ženskih ročnih del v Petrovčah je imenovana Josipina Tratnikova.

Odlikovanje. Tovariš Pavel Unger, nadučitelj in šol. voditelj šestrazrednice v Središču v ormoškem okraju, je dobil častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

Tovariš Anton Pesek, šolski vodja v Narapljah, ki sta ga s pobalinsko sirovostjo napadla in se iz njegovega slabega zdravja norčevala nesramna pamfletista v „Slovenec“ in „Naši moči“, je nevarno obolet in dobil dopust do Velike noči. Vrlemu tovarišu od srca želimo, da bi kmalu in popolnoma okreval ter potem z novimi močmi udaril po zavodnikih našega ljudstva — klerikalcih. — Zato mu je treba suplenta. Kdor bi hotel prevzeti ta posel, naj se zgasi takoj ustno ali pismano pri okrajnem šolskem svetu v Ptuju.

Poročil se je tov. Ivo Erbežnik, učitelj na Bledu, z gđc. E. Rabusevo iz Kostanjevice. Bilo srečno!

Nemške ljudske šole v Gabrjih pri Celju glasom sklepa mestnega odbora celjskega z dne 30. decembra 1907 ne bodo zi-

dali; zmanjkalo jim je v to — vkljub „ehren-gabe“ nemškega schulvereina v znesku 100.000 kron — noveev. Je pač križ! Samo nemško besedičenje še ne zida šolskih poslopj!

Roditeljski večer priredi učiteljski zbor c. kr. deške ljudske šole v Idriji v soboto, dne 25. t. m., ob 8. uri zvečer v telovadnici. Vzpored: 1. Kdaj smemo pričakovati boljših časov? (Gosp. Josip Novak.) 2. Razgovori in nasveti.

Pri Sv. Jerneju na Stajerskem je umrla dne 15. t. m. gdč. Marija Kralj, začasno upokojena učiteljica, rodom Ljubljanka. Tuberkuloza — učiteljska bolezen — jo je spravila v prezgodnji grob. N. v m. p.

Panorama - Kosmorama na Dvorskem trgu pod Narodno kavarno. — Lastništvo tega umetniškega zavoda nam poroča, da se je pogodilo za dobavo slik z znamenito tvrdko, ki ima centralo v Petrogradu, na Dunaju, v Kijevu, Revalu in Dorpatu. Ta tvrdka si je stavila kot posebno nalogo, izvršiti krasne kolorirane slike dežele Kranjske, tako, da bo krasota naše dežele kmalu znana po vsem svetu. Brezdvomno bo to močno vplivalo na promet tujcev. To bo torej velikanska reklama za Kranjsko. Prva serija teh slik je razstavljena ta teden v „Panorami - Kosmorami“, in sicer „Bohinjska proga od Trbiža do Gorice.“ — Nato sledi druga naravna čuda Kranjske. — Šolskim vodstvom in učiteljskim priporočamo prav posebno ta narodni umetniški zavod. Več pove vsakotedenski oglas v našem listu.

Tako je prav! Iz ormoškega okraja nam poročajo: Štajerski deželni šolski svet je poslal pretekli teden okrajnemu šolskemu svetu nakaznice za učiteljsko v povišanih šolah. Takoj drugi dan so dotičniki že imeli nakaznice v rokah. Čast!

Zahvala. Zahvaljujem se društvu „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“, ki mi je takoj ob smrti mojega soproga, g. nadučitelja Alojzija Hechenbergerja, izplačala 1430 K. Priporočam pristop k temu društvu vsem kolegom in kolegijam. — Št. Ožbald, 10. januarja 1908. Josipina Hechenbergerjeva, učiteljica in nadučiteljica vdova.

Iz Istre nam pišejo: Popolnoma priznavamo vodstvo „Zaveze“, da ni mogoče resno odgovoriti na take silovite izbruhe sirovosti, kakor jih ima „Naša moč“ v št. 5 s 3. dne januarja t. l. pod naslovom „En šomašter je bil...“ Sicer pa dandanes šomaštrov ni več; bili so le v konkordatski dobi, dokler so pomagali farovžkim kuharicam trebiti solato in čistiti gospodove škornje. Vendar pa, da se izbije klin s klinom, je najbolje, ako se odgovori z narodno pesmijo:

En fajmošter je bil,
je kuharec natlačil,
pa drugo je dobil.

Tovariše učitelje in učiteljice opozarjamo iznova na kamniški teden „Naš List“, ki so ga dobili na ogled vsi naši somišljeniki. „Naš List“ iskreno in energično zagovarja slovensko učiteljsko in njegove interese ter prav odločno odbija klerikalne naskoke na naše šolstvo, učiteljsvo in „Zavezo“. Svoje tovariše prosimo, naj se zavzamejo s svojim vplivom, da se naroče na „Naš List“ slovenska bralna društva in čitalnice ter javnilo kali, v katerih obuje učiteljsvo. Svoji k svojim in za svoje! Podpirajmo, da nas morejo podpirati!

Razgled po šolskem svetu.

Ljudskih šol je v Dalmaciji 428 s 685 razredi; od 57.825 otrok, obvezanih pohajati šolo, jih je lansko leto obiskavalo 53.000. Učiteljev je bilo 413, učiteljice 310.

Ponemčevanje. Nemški „Schulverein“ je v prvih 25. letih svojega obstanka na jezikovni meji v 46 šolah nemški vzgojil 68.970 otrok. „Südmarka“ je na doslej slovenski meji nakupila 300 oralov slovenske zemlje in na nji naselila nemške kmete. Tako narašča delo za nemški most do Adrije.

Trgovska visoka šola na Dunaju. „Narodni Listy“ poročajo: Trgovsko visoko šolo otvora slovesno dne 2. februarja na Dunaju. Otvoritve se udeležita trgovinski minister dr. Fiedler in minister Gessmann. V enoletnem tečaju bodo poučevali na navedeni šoli poleg strokovnih predmetov tudi knjigovodsko kalkulacijo in obrtno zakonodajo. Posebni docent predava enkrat tedensko v češčini obrtno zakonodajo.

Prošnja madjarskih učiteljev banu. „Budapesti Hirlap“ poroča iz Zemuna, da so madjarski učitelji, ki so nameščeni na Hrvaškem, odposlali banu Rauchu prošnjo, naj razveljavi nabredbo bivšega sekijskega načelnika za uk in bogočastje Rojca, s katero se je madjarskim učiteljem na Hrvaškem odvzela volilna pravica.

Odlikovanje za mučenje šolskih otrok. Iz Poznanja poročajo: Pravcati dež odlikovanih je prišel na ljudske pruske učitelje za potlačene stavke poljskih šolarjev. Tako je bilo v zahodni Prusiji h koncu leta odlikovanih 14 poljskih učiteljev, dva ravnatelja, pet uradnikov šolskega nadzorstva, 6 načelnikov občin in okrajev 1 dež. svetnik in 1 nadgozdar. Na Poznanjskem je dobilo red rdečega orla, oziroma red krone 4. vrste: 19 nadzorikov, 2 šolska svetovalca, 10 nadučiteljev in 53 ljud. učiteljev.

Z gospodarskega polja.

Zopet podražnje premoga. Trgovci s premogom so zopet podražili premog za 10 vinarjev pri 50 kilogramih. Svoj skep utemeljujejo s tem, da jim je trboveljska družba premog podražila za 15 vinarjev, železnica pa tovarnino za 2 K. In spričo takim dejstvom se upajo krščanski socialci v državnem zboru trditi, da ni nobene draginje in da so vse pritožbe o draginji le slepilo.

Tudi petrolej se podraži. Avstrijski čistilci petroleja so sklenili zopet zvišati ceno za pol krone, t. j. na 27 K.

I. slovensko društvo perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Trzinu sklicuje s tem svoj drugi redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 26. januarja 1908, v gostilnici „Sluga“ v Trzinu točno ob 2. uri popoldne s sledečim vzporedom: 1. letno poročilo predsednika; 2. branje zapisnika zadnje občne seje; 3. poročilo blagajnika in preglednikov; 4. poročilo knjižničarja; 5. predložitev društvenega imetja; 6. izprememba pravil; 7. volitev: a) predsednika in njega namestnika; b) tajnika in njega namestnika; c) blagajnika; d) knjižničarja; e) svetnika; f) dveh preglednikov; 8. prosti predlogi; 9. predavanje in zaključek. Po I. vseslovenskem shodu v Ljubljani z dne 27. oktobra 1907 je postalo zanimanje za naše društvo vedno večje, ter se izražala večstranska želja, da se stalno premesti v Ljubljano, ker bi se tam zamoglo društvo v vsakem oziru bolje razviti ter delovati v širšem delokrogu. — Ker je ta misel dalekosežnega in velevažnega pomena, upoštevalo je vodstvo to pri sestavi dnevnega reda ter pod šesto točko ustavilo „Izpremembo pravil“, kar je neobhodno potrebno, ako se društvo preseli v Ljubljano. Pri tej točki razpravljalo se bo tudi o potrebnosti ter preselitve, ter je zaradi tega nujno potrebno, da se te občne seje, v kateri se bo odločila nadaljna usoda društva, udeležijo po možnosti vsi društveni člani. — Ne ustrašite se daljše poti ali morebiti slabega vremena in malih potnih stroškov, ampak pridite vsi, katerim je resnično ležeče na razvoju in napredku društva, da se složno pogovorimo o tem velevažnem koraku, ki ga nameravamo storiti.

Listnica uredništva.

K. M. v K.: Mi nismo dobili tistega poročila, pač pa ga čitamo v „Gorenju“. — Na Kras: Prihodnjič! — V Buzet: Porabimo prihodnjič. Prosimo večkrat kaj takega. Morda stalno. Saj si lahko s tovariši razdelite delo. — Iz — Začnemo prihodnjič. Za ostalo prosimo. Le vrlo naprej! V Prago menda avgusta. Še ni določeno natanko.

Listnica upravnštva.

Čenjeni naročniki! Od mnogih so mi došli pozivi, naj jim naznamim, koliko so pri „Tovarišu“ še na dolgu. Žal, da mi doslej zbog preobliga posla še ni bilo moči ustreči. Ko uredim vse, potem izkažem svojdas na ovitkih, koliko ima vsak plačanega, na kar vas bom pa še enkrat prej v listnici opozoril. Mislim pa, cenjeni naročniki, da približno vsak ve, kako je z njim. Pošlje naj toraj sigurno toliko, kolikor misli, da je na dolgu. Odzvali so se mojemu zadnjemu vabilu res — kljub resni prošnji na vse — le že priznajo točni naročniki. Od drugih — malo, prav, prav malo: Blagajna zahteva svoje pravice. Tiskarna tudi. Torej! Tovariši! Vsak skleni trdno, da plača 1. svečana vsaj enoletno naročnino — ampak vsak, brez izjeme. Ako pošlje vsak izmed 1200 naročnikov s 1. II. t. l. obolov 8 K, potem je blagajna našega stanovskega lista vsaj toliko podprta, da mu bo moči izhajati. Tisti, ki so več na dolgu, naj pošiljajo pozneje makari po 2 K. Upravnik bo vpisaval tudi te male vsote z veseljem, dasi mu bo to dalo mnogo dela. Naredite tedaj upravniku to veselje, zakaj ura je dvanajsta. Iz mrtvila! — Ako kdo ne dobi lista, naj reklamira! Naročnino za „Tovariša“, prosim, pošiljajte edinole na Upravištvu Učit. Tov. Gradišče št. 2 pa ne na tiskarno, ali skupno za Domače ognjišče, Popotnika itd. Računi se drugače preveč mešajo. Priporoča se Vam v lepi nadeji Upravnik.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 85. Kranjsko. 46 1—1
Na dvorazredni ljudski šoli na Sori je stalno oddati učno mesto s postavnimi prejemki. Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 12. februarja 1908. Prosilci, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo. C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 8. januarja 1908.

Št. 137. 47 1—1

Na dvorazredni ljudski šoli v Ornem vrhu se razpisuje s tem drugo učno mesto v stalno nameščenje. Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 19. februarja 1908. Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo. C. kr. okr. šolski svet v Logatecu, dne 18. januarja 1907.

Št. 138. 48 1—1

Na enorazredni ljudski šoli v Godoviču se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje. Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom semkaj predlagajo do 19. februarja 1908. Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo. C. kr. okrajni šolski svet v Logatecu, dne 18. januarja 1908.

St. 112. Štajersko. 49 1—1

Učiteljske in šolskega vodje službe.
V celjskem političnem okraju se bodo s pričetkom poletnega tečaja 1908 sledeče učiteljske službe stalno dopolnile:
Na enorazredni ljudski šoli v Žusemu (II. krajni razred) mesto šolskega vodje, na petrazrednici v Braslovčah (II. krajni razred), na dvorazrednici v Letušu (krajni šolski svet Braslovče, III. krajni razred) in na štirirazredni dekliški šoli v Šmarji (II. krajni razred) po eno mesto učiteljice, na petrazredni ljudski šoli v Polzeli (II. krajni razred) eno moško in eno žensko učiteljsko mesto, oboje s prostim stanovanjem. Pravilno opremljene prošnje se imajo postavnim službenim potom vložiti do dne 20. svečna 1908 pri dotičnem krajnem šolskem svetu. Celje, dne 17. prosinca 1908.

Članom društva „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“.

Decembra meseca 1907. sta umrla društvenika Matija Altenbuchner in Alojzij Hochenberg. Donesek 4 K je plačati meseca januarja 1908. Obenem se opozarja, da je plačati 2 K za rezervni zaklad in 1 K (ne 50 h!) za upravne stroške. Vsoto 7 K je moči plačati tudi v dveh rokih. Gospodje zapniki naj opozore člane svojega okraja na ta razglas. O d b o r.

PANORAMA KOSMORAMA v Ljubljani, Dvorski trg št. 3 (pod Narodno kavarno). 6 52—4

Od 25. januarja do vštetega 1. februarja: Finsko, dežela 1000 jezer. Helsingfors.

Narodna knjigarna v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3

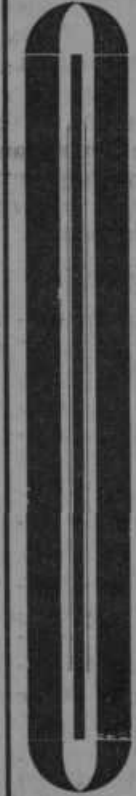
12 52—12
združena s trgovino s šolskimi, pisalnimi, risalnimi in drugimi v to stroko spadajočimi potrebščinami, se priporoča vsemu zavednemu naprednemu učiteljsstvu za dobavljenje vseh knjig in časopisov ter šolskih in drugih potrebščin.

Prva vipavska vinorejska zadruga v Vipavi

51 52—4
priporoča čislnemu učiteljsstvu svojo veliko zalogo izvrstnih 45 2—1

vipavskih vin

ki jih oddaja v vsaki množini od 56 litrov dalje. — Cene so zmerne, postrežba točna. Za pristnost vin jamči načelstvo.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina v Celju Rotovška ulica št. 2

priporoča kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir; svinčnike, peresa, peresnike, radirke, kamenčke, tablice, gobice, črnilo itd. — Knjige v vseh velikostih, črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, grad ali polsunje vezane. Odjemalne knjižice po raznih cenah. — Največja zaloga vseh tiskovin za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljsvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitninske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.
Temni lak za šolske table. — Strune za gosli, citre, kitare in tamburice. — Štambilje, pečatniki, vignete (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršuje se v najkrajšem času. — Dopisnice, umetne, pokrajinske in s cveticami od najpriprostejše do najfinejše. — Albumi za slike, dopisnice in poezije. — Zavitke za urade v vseh velikostih. Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago. — Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene. — Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. 5 52—17

Ustanovljeno 1842. Električna sila. Telefon 154.

BRATA EBERL

tovarna oljnatih barv, laka in firneža v Ljubljani, Miklošičeve ulice 6 nasproti hotela „Union“ priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi njihju priznana najboljši, črni, medli 19 52—4
lak za šolske table.

VERONIKA KENDA v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 20

priporoča p. n. krajnim šol. svetom, šol. vodstvom in učiteljsstvu svojo veliko zalogo pisalnih in risalnih potrebščin.

Dalje imam v zalogi risalni papir raznih vrst v vseh predpisanih velikostih, pisalni in pisarni papir, zavitke različne velikosti, veliko izbiro peres, držal, svinčnikov, gumic, krede, črnila, barvic, ravnil, ter vseh v to stroko spadajočih predmetov. 14 52—21

Postrežba točna in solidna. Glavna zaloga Jos. Petričevih zvezkov.

Anton Šarc Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Specialna trgovina za opreme nevest. Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje. — Platno vseh širin za telesno in posteljno perilo, namizni prtji, serviete, garniture za kavo, bele in barvaste, brisalke, žepni robci, brisalne rute, šifon, širting, kreton, batist itd. itd. Najnovejše modele za perilo radi pokažemo na ogled. — Švicarske vezene.

Strogo solidno blago. Nizke stalne cene. Gg. učiteljem in njih rodbinam 5% popusta. Svetlolikalnica: Kolodvorske ulice št. 8. 15 52—20

Cenovnik zastoj in poštine prosto. Največja in najbogatejša tvorniška zaloga priznana pravih švicarskih

Union-ur

51 52—4
katerih tvornic delničar sem in edini zastopnik za vso Kranjsko, ter zastopnik ur Schaffhausen, Klassig in Glashütte.

Velika zaloga zlatnine, srebrnine in dragocenih kamnov, kakor blaga od srebra in kinasrebra

Fr. Čuden urar in trgovec v Ljubljani Prešernove ulice nasproti frančiškanskemu samostanu.

iz Ptujске okolice, knjižničar — Valentin Kajnih iz Ptujске okoliče, odbornika — Ivan Klemenčič iz Ptujске gore in Jože Gorup s Polenshaka, pevovodja — Vinko Šerona od Sv. Barbare v Halozah.

Na predlog tov. Peska se zviša udnina na 4 oz. 2 K, isti tov. predlaga, da naše društvo sodeluje pri jubilejskem koncertu v Celju in pristopi društvo k Narodni Socialni Zvezi.

V soc. odsek se na prodlog tov. Šegule izvolyjo tov.: Kavkler, Pesek, Petrovič, Lešnik Mirko, Ogorelec, Gorup in tovarišica Mici Dullerjeva.

K sklepu predlaga tov. Gorup resoluciji, ki se sprejmeta soglasno.

1. Učiteljsko društvo za ptujski okraj ogorčeno obsaja ostudni napad „Slovenca“ in „Naše moči“ na učiteljstvo sploh in posebej na tov. A. Peska.

Učiteljstvo ni pod kuratelo kakega Goštinarja in Lampeta, da bi moralo prositi, če sme delovati za prosveto ljudstva.

Kot odgovor na ostudni napad izjavi učiteljstvo, da bo tembolj delovalo v smislu Peskove brošure „Na delo med ljudstvo.“

2. Učiteljstvo ptujskega okraja izreka tovarišu Pesku priznanje in zahvalo za njegov dosednji moški nastop ter ga prosi, naj se ne oplasi klerikalnih napadov, temveč naj krepko nadaljuje prieto delo, ker zavedno učiteljstvo bo vedno z njim.

Ker ni bilo drugih nasvetov, zaključil tov. predsednik zborovanje, želeč, da bi se v tekočem letu prav pridno udeleževali vsi društveniki učiteljskih sestankov. F . . . e.

Srednješolski vestnik.

**** K reformi srednješolske mature.** Mnenja o tem vprašanju so jako različna. Nekateri so za popolno odpravo mature, drugi za omejitve sedanja. Nekateri trde, da matura nima nobenega pomena za sprejem na visoko šolo. Ako je temu tako, potem se prav lahko odpravi, ker je dovršitev srednje šole dokazana z zadnjim semestralnim izpričevalom. Tisti, ki hočejo maturo omejiti ter jo smatrajo kot legitimacijo za vstop na visoko šolo, pa zahtevajo, da se dijake ne izprašuje iz vseh predmetov, ampak le iz tistih, ki so podlaga nadaljnjim študijem. Tako naj bi dijaki, ki se posvetijo pravoznanstvu, ne delali mature iz matematike in prirodoznanstva; modroslovci pa tudi le iz tistih predmetov, ki so v zvezi z njihovimi nadaljnjimi študijami, tako naj odpravi matura za matematiko iz jezikov, zemljepisa in zgodovine. Taka ureditev se nam zdi prav pametna. Upamo tudi, da se bo večina za to odločila. Odločitev pa najbrže še ne bo tako kmalu, ker anketa pri našem ministrstvu s pravim delom niti pričela ni. Morebiti se pri tej priliki tudi reši vprašanje o enotni srednji šoli, ki ima veliko pristašev. Ako se pouk v klasičnih jezikih preloži v višje razrede ter uvede obligatni pouk v risanju v nižje, je vprašanje že napel rešeno. Izkušnja pač vedno bolj dokazuje, da večina desetletnih učencev ni sposobna za abstraktni pouk v latinščini na podlagi grške in rimske mitologije in zgodovine. Ker se učenci uče zgodovine šele v 2. razredu, bi bil latinski pouk na mestu komaj v 3. razredu.

**** Osebna vest.** Prof. Fr. Brunet, učitelj telovadbe na ljubljanski realki, je pomaknjen v 9. činovni razred.

**** Razpisani profesorjski službi.** Na II. drž. gimnaziji v Ljubljani je s šolskim letom 1908/9 oddati mesto pravega učitelja za klasično filologijo kot glavni predmet in nemščino ali slovenščino kot postranski predmet ter mesto pravega učitelja za matematiko in fiziko kot glavna predmeta s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Prošnje do 20. februarja.

malenkost, ki je tem duševnim velikanom iskreno hvaležna.

I. Ludwig Gumpłowicz, bivši e. kr. profesor na univerzi v Gradcu:

1. Grundriß der Sociologie.
2. Der Rassenkampf. Sociologische Untersuchungen.
3. Sociologie und Politik.
4. Sociologische Staatsidee.
5. Sociologische Essays.
6. Rechtsstaat und Socialismus.
7. Allgemeines Staatsrecht.

II. Gustav Ratzenhofer, e. kr. Feldmarschalleutnant:

1. Wesen und Zweck der Politik. (3 Bände.)
2. Sociologische Erkenntnis.
3. Sociologie.
4. Positive Ethik.
5. Kritik des Intellekts.

III. Lester F. Ward, profesor sociologije na vseučilišču v Providence (Rhode Island):

1. Reine Sociologi. (Iz angleškega.)
2. Sociologie von heute. K. K.

**** Na celjski državni gimnaziji** je razpisano za začetkom šolskega leta 1908/9 def. učiteljsko mesto za klasično filologijo in nemščino kot postranski predmet. Prošnje je treba vložiti do konca februarja t. l. na deželni šolski svet.

**** Anketa o reformi srednjih šol** se je začela 20. t. m. na Dunaju. Posvetovanja so trajala štiri dni. Udeležencev je bilo 60.

Književnost in umetnost.

„Popotnik“. Letnik XXIX. Štev. 1. — Vsebine: 1. Dragotin Pribil: O duševnem delu. — 2. Val. Pulko: Metodiki novodobnega spisnega pouka, njih nauk in njega uporaba. — 3. Ludovik Černež: Jecljanje v šoli. — 4. J. B.: Uvod v algebro. — 5. Dr. Fr. Ilešič: Resolucije o slovenskem srednjem šolstvu. — 6. Ig. Šijanec: Šolsko-higijski utrinki. — 7. Književno poročilo. — 8. Razgled: Listek. — Pedagoški paberki. — Kronika. — Iz te vsebine je razvidno, da se naš vrli „Popotnik“ lepo reprezentuje ob vstopu v svoj 29. letnik. Gojimo najboljše nade o njegovem nadaljnjem razvoju. Tudi v bodočnosti nam bodi „Popotnik“ revija, ki se lahko z njo ponasamo pred kulturnim svetom. In da bo res tako, v to so nam porok neumorno delavniki „Popotnikov“ urednik in pa njihovi vrli sotrudniki.

Bericht über das Vorkommen einer immergrünen Eichenart in Innerkrain. Von Oberlehrer R. Justin (Trebelno in Krain). Separatdruck aus der „Oesterreichischen botanischen Zeitschrift“. — Tovariš R. Justin je znan v učenem svetu kot izborni botanik-strokovnjak. To je dokazal že s pre mnogimi spisi. To dobro ime mu utrja tudi tu navedeni spis.

Tri častne nagrade za razstavo z geslom „Otrok“ — eno za 100 K in dve po 50 K — razpisuje „Splošno slovensko žensko društvo“ v Ljubljani za tri najboljše ilustracije slovenskih pravljic, oziroma za tri najboljše, otroškemu pojmovanju primerne slike ali risbe, ki jim je zajeta snov iz slovenskih pravljic, bajk ali narodnih pesmi. Glede vposlanih umetnin bo razsojal posebni jury, sestavljen iz slovenskih umetnikov, literatov in pedagogov. Vse sprejete slike in risbe se izlože na razstavi občinstvu na ogled in v nakup. — Slovenski umetniki naj blagovolijo vposlati svoja konkurenčna dela najkasneje do 15. maja brez podpisa ter naj predlože v zaprtem ovitku, na katerem je zapisano geslo, svoje ime in naslov. Isto geslo naj se zapiše tudi na zadnji strani slike.

Kulturno delo.

+ Nova ljudska knjižnica. V zadnji številki smo poročali, da se je čitalnica na Vrnskem izpremenila v javno ljudsko knjižnico. Čitalniški odbor pa nam piše, da ostane čitalnica kakor je bila, le svojo društveno knjižnico je izpremenila v javno ljudsko knjižnico.

+ Novo društvo. V Ferencih (politiški okraj Poreč) so ustanovili podružnico družbe sv. Cirila in Metoda za Istro.

Politiški pregled.

*** Novo ministrstvo.** V delokrog novega delavskega ministrstva, ki ga nameravajo kmalu ustanoviti, bo spadalo tudi delo za povzdigo prometa s tujci. Vodja tega oddelka postane baje nemški politik, ki pozna potrebe planinskih dežel.

*** Avstrijska delegacija.** Seja odseka avstr. delegacije za vnanje stvari in za okupirani deželi bo dne 30. t. m.

*** Nečejo biti klerikalci.** Klerikalno časopisje je ostro napadlo ministra dr. Gessmanna, češ, da je v razgovoru z nekim madjarskim dopisnikom izjavil, da v programu krščanskih socialcev ni antisemitizma. Dr. Gessmann je nato odgovoril, da ga je dopisnik vprašal le za klerikalizem, naker je minister izjavil, da je krščansko-socialna stranka v vseh verskih vprašanjih na stališče popolne tolerance (!) napram drugovernikom ter sploh ni klerikalna.

*** Voltite v goriški deželni zbor** bodo 2. marca za splošno kurijo, 4. marca za kmetiške občine, 6. marca za mesta, trge in trgovsko-obrtno zbornico, 7. marca pa za veleposvetje.

*** Za ravnopravnost češkega jezika.** Odvetnik dr. Valenta je vložil za, neko češko stranko v Jahimovu tožbo v češkem jeziku. Sodišče je to tožbo odklonilo, ker ni bila pisana v nemškem jeziku. Dr. Valenta se je pritožil na okrožno sodišče v Hebu. Toda tudi prizivno sodišče je odločilo, da sodišče v Jahimovu ni primorano sprejeti češke vloge, češ, da češki jezik v Jahimovu ni „v deželi navaden“. Češki poslanci bodo pri vladi energično protestirali proti ukrepu okrožnega sodišča v Hebu ter uvedli veliko akcijo, da se pripozna ravnopravnost češkega jezika tudi pred sodišči hebskega okrožja.

*** Delavsko zavarovanje.** Industrijski svet je razpravljal dne 8. t. m. o reformi in izpopolnitvi delavskega zavarovanja. V debati

se je pokazalo, da je industrija uverjena o potrebi zavarovanja za slučaj onemoglosti ali sploh nesposobnosti za delo. Industrija rada prevzame nase bremena, ako dobi na drugi strani pospeševanje in podporo. Industrijski svet se je nato izrekel soglasno za invaliditetno zavarovanje delavcev; nadalje je odobril v podrobni debati na podlagi vladnega programa različne predloge, tako glede vpisana lišnih delavcev v bolniško blagajnico in v invaliditetno zavarovalnico, o vpisanju nestalnih delavcev v bolniško blagajnico, o zvišanju letnih dohodkov od 2400 na 3600 K, kdor hoče biti oproščen zavarovalne obveznosti. Industrijski svet se je tudi izrekel, naj se kmetiški in gozdarski delavci pritegnejo k zavarovanju, in sicer po določbah reformnega programa. Nadalje se je sklenilo, da se zavarovanje proti nezgodam začne že s 14., ne pa kakor sedaj s 16. letom. Glede malih obrtnikov in malih kmetovalcev se je sprejela resolucija, ki izreka, da bi bilo tudi za te sloje želeli zavarovanja za starost in onemoglost.

*** Novi ban.** Novega bana barona Raucha so sprejeli ob prihodu z Zagreb z življenjem in gnilimi jajci. Prav mu je, zakaj si je pa naročil slovesen sprejem! — Rauch hoče baje osnovati ustavno stranko. To mu nič ne pomaga, zakaj v Zagrebu bo vladal lahko samo tisti ban, ki ima za sabo pretežno večino naroda. Te pa Rauch nima.

*** Ugodne bolgarske finance.** Leta 1907. je imela Bolgarija 23 milijonov frankov prebitka, proračun za leto 1908. pa izkazuje še 5 milijonov več dohodkov.

*** Razlastilni zakon v pruski zbornici.** Pruska zbornica je dne 18. t. m. z veliko večino sprejela razlastilni zakon v tretjem branju. Proti so glasovale svobodomiselnice stranke, centum in Poljaki. V imenu Poljakov je Szumann slovesno protestiral proti temu nečuvnemu nasilju. Dejal je, da Poljaki sprejmo od vlade boj za materinsko zemljo. Müller od svobodomiselnice stranke poudarja, da se s tem zakonom krši načelo pravičnosti. Konservativci in nacionalni liberalci predlogo zagovarjajo, češ, da je interes države, proti kateri delajo Poljaki, višji od načela nedotakljivosti zasebne lasti.

*** Pruski državni proračun.** Finančni minister Rheinbaben je predložil dne 8. t. m. poslanski zbornici proračun ter podal pregled o proračunih za leta 1906., 1907. in 1908. Proračun za leto 1908. izkazuje dohodkov in izdatkov 3.362.021.686 mark ter so skle. ne vsote v primeri s proračunom za leto 1907. za 161.947.756 mark višje.

*** Novi italijanski vojni minister.** Kralj Viktor Emanuel se je jako prizadeval, da je postal posl. Casana vojni minister. Kralj namreč želi, naj bi se utrjevanje meje proti Avstriji čimprej dovršilo ter upa, da bo zbornica civilnemu vojnemu ministru rajša dovolila potrebna sredstva.

*** Škandal na Francoskem.** Klerikalno časopisje triumfira ter piše o novi panami, ker so se pri likvidaciji cerkvenega imetja res godile velike nerednosti, da se je bati velikanskega škandala. Iz izkupil baje manjka nad 10 milijonov frankov, o katerih se ne ve, kam so izginili. Razni poslanci in senatorji so dobili za zagovarjanje kot odvetniki pretirano visoke honorarje. Vlada ima težavno stališče napram klerikalni opoziciji.

*** Rusija.** Maksim Gorkij je izdal poziv na vso civilizirano Evropo, naj započne odločen protest proti ruskemu nasilstvu napram Finski. — Vsi bivši poslanci ruske dume, ki so podpisali znani viborski manifest, so bili razen kmetov Ahdanova in Djačenka obsojeni vsak na trimesečno ječo. Obsojeni izgube s tem volilno pravico. Mnogobrojno občinstvo je prirejalo obsojencem navdušene ovacije. Že v sodni dvorani so jim metali cvetice; ko je prišel iz dvorane bivši predsednik Muromcev, je začelo od vseh strani med burnimi klici uprav deževati cvetice in vencev.

Jubilejski dar.

Učiteljstvo — sebi! Tovariš Janko Likar, učitelj v Ljubljani, za mesec januar 2 K; zadnjič izkazanih 75 K; doslej darovanih 77 K. — Hvale in posnemanja vredno: Iz Vodice na Gorenjskem je dobil „konvikto“ blagajnik to-le pismo: „Sklenila sva, prispevati skozi tri leta vsak po 2 K na mesec kot jubilejni dar z ozirom na „Tovarišev“ članek: Učiteljstvo — sebi! Zato Vas prosim, da pošljete 12 položnic v to svrhu in obljubiva Vam, da pričneva s 1. februarjem 1908 in končava s 1. januarjem 1911 s pošiljateljivo prispevkov. Da pa zaveza velja, se podpisava oba. Zdravi Vi in Vaši dragi! Še en pozdravček Jakobinci! — Julij Slapšak, nadučitelj in Angela Trost, učiteljica.“ — Prijatelj nadučitelj, posnemaj tega svojega tovariša-nadučitelja: pojdi in stori tudi Ti tako! Konvikto blagajnik Ti bo prav rad postregel s položnicami, kakor je storil tovarišu Slapšaku. — Koleginje! Koleginja Angelca Trostova Vam je pokazala pot; pojdite za njo!

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani so darovali; g. Karel Rozman, gostilničar in posestnik v Rudolfovem, 5 K; g. Josip Turk e. kr. okr. šolski nadzornik v Rudolfovem, 2 K; vesela družba v Dolsem pri „Krači“ z geslom: „akt podevan“ 250 K. „Deželna za druga brivceva v Ljubljani 35 K namestu venca na grob svojemu tovarišu Josipu Gradišus pripomnjo: „Pooblaščen od svojih tovarišev izročam slavnemu „Učiteljskemu konviktu v Ljubljani“, nabrano svoto 35 K namestu venca umrlemu tovarišu Josip Gradišu. Omenjena svota se daruje „Učiteljskemu konviktu“ zato, ker se gosposje učitelji z največjo vnemo, požrtvovalnostjo in vstrajnostjo žrtvujejo za splošno izobrazbo in omiko naših potomcev. Vsled tega se slavno vodstvo „Učiteljskega konvikta“ vljudno naprosi, da blagohotno sprejme skromno svoto 35 K. Z odlični spoštovanjem M. Valentič, t. č. načelnik „Deželne zadruge brivceva v Ljubljani.“ — Živili učiteljski dobrotniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali tile tovariši in tovarišice: Mici Veseličeva iz Budanj, po vipavskem nadučitelju, ker ji nje nadučitelj ni nič povedal, da je treba kaj poslati za konvikt, čeprav je dobil od odbora tozadevno prošnjo; (čuden nadučitelj! — Stavec) Učiteljstvo šole Prosek-Kontovelj (12 K); Fran Miklavčič iz Livka; šolsko vodstvo Hrovaški brod na Dolenjskem (2 K); Ivan Paulšek in Josip Poljanec iz Bačjega, Fran Rus z Bleda; (kje so pa tovariši in tovarišice? — Stavec.) Šolsko vodstvo v Črmočah p. Črnenkalu; Bl. Tomine iz Globokega; Fran Scheschark iz Kočevja; večina šolskih vodstev iz nemškega dela kočevskega okraja je pa odboru vrnila prošnje za zbadljivimi opaskami. (Zakaj? To ni kolegijalno! — Stavec.) Šolsko vodstvo v Št. Janžu na Dolenjskem (6 K); Andrej Grčar, Ivan Šega in Fr. Jaklič, vsi iz Radovljice; Simon Punčuh iz Šmarja pri Ljubljani; (kje sta pa kolegiji? — Stavec.) Ivan Kuhar iz Radomelj; Josipina Vončin iz Lož pri Vipavi; Anton Petriček, Terezija Kordišč, Fran Pristovšek in Rajko Vrečer, vsi iz Zaleca.

Naša vlada — šulvereinske šole in naše šole. V Škvednju pri Trstu obstoji tri ali štiri leta zasebna nemška ljudska šola, menda enorazrednica, ki je pa po komaj dveletnem obstanku dobila pravico javnosti. Pa to še ni dosti. Ravnokar je v uradnem listu naučenega ministra razglašeno imenovanje učitelja-voditelja te škedenjske pomemčevalnice, gosp. Julija Schmida, definitivnim učiteljem (čin vadniškega učitelja v X. r.) na e. kr. državni ljudski šoli na Piazza Lipsia v Trstu. Seveda Julij Schmid ne bo deloval na šoli Piazza Lipsia, ampak dobival bo le plačo kot e. kr. učitelj, služil bo pa nadalje v Škvednju, kakor služijo v Opatiji na zasebni nemški šoli sami e. kr. učitelji iz Pulja. S tem imenovanjem je država prevzela v svojo oskrbo šolo v Škvednju, kjer hoče ustanoviti nemško naselbino. In naša šola pri Sv. Jakobu? Toliko je bilo hvalisanja o zaslugah, nazadnje je pa vse nič. Ali bi ne bilo primerno zahtevati v ožgled škedenjskega slučaja od vlade — seveda brez rokavic — da pošle svoje v Trstu nameščene državne učitelje slovenske narodnosti v službovanje k Sv. Jakobu, da s tem omogoči družbi, ustanoviti v Trstu toli potrebnih šol? Seveda, s pokloni ne bomo nič dosegli, treba pokazati zobe!

Osebne vesti. Tov. Franc Lončar v Bakitni je dobil zaradi boleznj dopust, na njegovo mesto pa pride za suplenta izprašani učitelj Ivan Gabrovšek.

Osebna vest na Kranjskem. Absolvirana učiteljska kandidatinja Hermina Bukovičeva je imenovana za provizorično učiteljico v Kamni gorici.

Osebne vesti na Štajerskem. Za nadučitelja v Petrovčah je imenovan Ernest Slanc, nadučitelj pri Sv. Bolfenku. Za definitivne učitelje, oziroma učiteljice so imenovani Maks Drogenik v Lučanah, Tereza Schmidlechnerjeva pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, Ladislava Lavričeva v Bučah in Alojzij From pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. Za učiteljico ženskih ročnih del v Petrovčah je imenovana Josipina Tratnikova.

Odlikovanje. Tovariš Pavel Unger, nadučitelj in šol. voditelj šestrazrednice v Središču v ormoškem okraju, je dobil častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

Tovariš Anton Pesek, šolski vodja v Narapljah, ki sta ga s pobalinsko sirovostjo napadla in se iz njegovega slabega zdravja norčevala nesramna pamfletista v „Slovenec“ in „Naši moči“, je nevarno obolet in dobil dopust do Velike noči. Vrlemu tovarišu od srca želimo, da bi kmalu in popolnoma okreval ter potem z novimi močmi udaril po zavodnikih našega ljudstva — klerikalcih. — Zato mu je treba suplenta. Kdor bi hotel prevzeti ta posel, naj se zgasi takoj ustno ali pismeno pri okrajnem šolskem svetu v Ptuju.

Poročil se je tov. Ivo Erbežnik, učitelj na Bledu, z gđc. E. Rabusevo iz Kostanjevice. Bilo srečno!

Nemške ljudske šole v Gabrjih pri Celju glasom sklepa mestnega odbora celjskega z dne 30. decembra 1907 ne bodo zi-